

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08 508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
21 november 2023

Skrivelse (SD) angående svenska språket i förskolan

Svar på skrivelse från Martin Westmont (SD) och Ulf Wester (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om angående svenska språket i förskolan från Martin Westmont (SD) och Ulf Wester (SD)

I skrivelsen framför skribenterna oro över att det finns medarbetare inom barnomsorgen i Stockholm som inte tillräckligt väl behärskar det svenska språket. Skribenterna framför vidare att en grundförutsättning för att arbeta vidare med problematiken är att undersöka omfattningen och därefter upprätta en handlingsplan i syfte att ta fram olika åtgärder. Skribenterna önskar få svar på ett antal frågor.

Förvaltningen besvarar frågorna i detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd gav den 24 augusti 2023 förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse angående svenska språket i förskolan från Martin Westmont (SD) och Ulf Wester (SD)

I skrivelsen framför skribenterna en oro över att det finns medarbetare inom barnomsorgen i Stockholm som inte tillräckligt väl behärskar det svenska språket. Skribenterna framför också att en grundförutsättning för att arbeta vidare med problematiken är att undersöka omfattningen och därefter upprätta en handlingsplan i syfte att ta fram olika åtgärder.

Skribenterna önskar svar på följande frågor:

1. Vilken kunskapsnivå i svenska språket (läsa, skriva och tala) anser förvaltning vara en acceptabel lägsta nivå för att arbeta inom förskolan?
2. Hur många medarbetare som idag arbetar på förskolor inom stadsdelen har enligt förvaltningen bristande kunskaper i svenska språket? Om frågan ej kan besvaras planerar förvaltningen i så fall att undersöka hur det förhåller sig?
3. Vad för åtgärder planeras inom förskolan för att höja medarbetarnas kunskapsnivå i svenska språket?
4. Vilka möjligheter ser förvaltningen att införa språktester vid nyrekrytering av medarbetare inom förskolan?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 november 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan svarar förvaltningen på frågorna i skrivelsen.

Fråga 1:

Enligt förskolans läroplan Lpfö 18 ska förskolan ”lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt”. Vidare står det i läroplanen att ”barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter”. De mål som finns i läroplanens andra kapitel innehåller inte direkta formuleringar om det svenska språket utan är mer generellt skrivna i förhållande till barnens språkutveckling. Däremot nämns specifikt att de barn som har andra modersmål än svenska ska få möjlighet att utveckla både sitt modersmål och det svenska språket. Även den rätt som berörda barn har till svenskt teckenspråk och till de nationella minoritetsspråken uttrycks i målen.

Läroplanen innehåller även riktlinjer om hur förskollärare och övriga arbetslaget bör arbeta för att uppfylla målen i läroplanen:

Förskollärare ska ansvara för att varje barn

- *utmanas och stimuleras i sin utveckling av språk och kommunikation samt matematik, naturvetenskap och teknik*

Arbetslaget ska

- *utmana barnens nyfikenhet och förståelse för språk och kommunikation samt för matematik, naturvetenskap och teknik,*
- *skapa förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga att kommunicera, dokumentera och förmedla upplevelser, erfarenheter, idéer och tankar med hjälp av olika uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg*

Dessa formuleringar ger en riktning för hur språkkompetens kan förstås i relation till förskolans uppdrag. Utöver att själv behärska språket, behöver förskolans personal kunna använda språket i ett pedagogiskt syfte, för att skapa förutsättningar för barnens språkutveckling.

Fråga 2 och 3:

Det kan uppkomma behov av att höja personalens kompetens i det svenska språket. Även om det mer ofta är relaterat till stadsdelsnämndsområden med en hög koncentration av barn med ett annat modersmål än svenska, kan det också gälla Södermalm.

De kommunala förskolornas biträdande rektorer har sett över vilka medarbetare de har i organisationen som behöver stöd i svenska språket. Av förskolans 561 medarbetare har inventeringen visat att det är cirka 15 medarbetare som behöver stärka sitt svenska språk.

Skolverket erbjuder via Hermods en satsning på flerspråkig personal i förskolan som behöver stärka sitt svenska språk. Det är en statlig satsning finansierad via statliga medel som är kostnadsfri för deltagare. Förvaltningen har under oktober 2023 13 deltagare från förskolan som påbörjat denna utbildning.

Fråga 4:

Stockholms stad tillämpar kompetensbaserad rekryteringsmetodik vilket innebär en effektiv rekryteringsprocess som genomsyras av fakta och kvalitet. Metodiken fokuserar på kandidaternas kompetens och potential i förhållande till verksamhetens behov samt bidrar till ett objektiva och fördomsfritt rekryteringsförfarande. Språktester är inte en del av förvaltningens rekryteringsprocess, istället säkerställs kandidaters kompetenser (däribland kommunikativa förmåga) i relation till kravprofil genom CV och intervju.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Lena Kullberg-Boman
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor
Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-11-01
Lena Kullberg-Boman, Avdelningschef	2023-11-01